

Eseu despre tema si viziune reflectate intr-un txt poetic eminescian

Scrive un eseu de 2 - 3 pagini, despre tema si viziune despre lume reflectate intr-un text poetic eminescian, pornind de la ideile exprimate in urmatoarea afirmatie critica: "Un fapt izbitor: obisnuit, in centrul poeziilor lui Eminescu sta un simbol reprezentand o tipica valoare ideala." (D. Caracostea, Simbolurile lui Eminescu)

Romantismul este un curent literar, dar si un mod de a fi, atat al individului, cat si al culturilor. S-a afirmat la sfarsitul secolului al XVIII-lea si s-a prelungit pana in a doua jumatate a secolului XIX. Caracterizat printr-o anumita vocatie a absolutului, creatorul romantic se defineste prin hipersensibilitate, printr-o anumita betie a sentimentelor, o stare de tensiune permanenta si iremediabila melancolie, o valorificare a fondului mitic prin intermediul simbolului si al metaforei. (Vera Calin, Romantismul) Programul realizat de scriitorii romantici se opune, in linii mari, esteticii clasiciste. Romantismul este un curent al afirmarii specificului national, prin raportare la valori de circulatie universala. Spre deosebire de clasicism, care este un curent al elitelor, romantismul aspira spre veridicizarea caracterelor si a situatiilor.

Tema, eroii, conflictul, subiectul au o structura afectiva. Eroii au trasaturi exceptionale si actioneaza in imprejurari exceptionale. Ca surse de inspiratie sunt cautate istoria, folclorul si frumusetile naturii. Se cultiva specificul national, se exalta trecutul glorios si se critica prezentul decazut. Romanticii prefera evaziunea in vis, in trecut, intr-un decor exotic (de basm oriental). Se cultiva fantasticul prin eroi, prin teme, procedee. Cadrul preferat este nocturn, apar elemente specifice: luna, noaptea, lacul, steaua. Natura nu mai este surprinsa din perspectiva statica, ci raspunde la sentimentele celui care se inscrie intr-un anumit cadru natural. Sentimentele eului liric si peisajul descris intra in consonanta, intrucat natura ofera protectie.

Romantismul propune propriul inventar de teme si motive literare, dintre care temele dominante sunt dragostea, natura, timpul, efemeritatea destinului uman, aspiratia catre absolut, geniul, singuratatea, meditatie nocturna, visul si reveria, viata ca vis etc.

Tema unei opere literare se defineste drept aspectul cel mai general al realitatii surprins de autor. Aceasta realitate poate fi filtrata de sensibilitatea creatorului astfel incat sa dea nastere unui univers imaginar propriu, particular, cu trasaturi si legi specifice. Tema reprezinta elementul central din structura operei literare, realizandu-se in poezie printr-o succesiune de motive lirice.

Creatia eminesciana se inscrie dominant in zona de influenta a romantismului, desi poetul ajunge, in perioada sa de maturitate, sa caute perfectiunea clasica a expresiei artistice si creeaza deschiderea catre starea de spirit simbolista. Opera poetului cuprinde toate marile teme si motive romantice, fie ca sunt valorificate in poeme ample, precum tema omului de geniu, reprezentata in Luceafarul, Scrisoarea I, fie ca apar in poeme mai reduse ca dimensiuni, care accentueaza

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

perfectiunea formala, ca Dorinta, Lacul, Floare albastra.

Luceafarul este unul dintre cele mai ample poeme eminesciene care dezvoltă tema romantica a conditiei geniului intr-o societate incapabila sa-l inteleaga si sa-l accepte. Pusa sub semnul lui "A fost odata", povestea Luceafarului isi are originea intr-un basm, Fata in gradina de aur.

Eminescu l-a citit in versiunea germana, asa cum a fost publicat de Richard Kunish intr-o carte de calatorie despre tarile romane, de unde acesta a cules basmul. Poetul l-a versificat, modificandu-i sfarsitul: in timp ce in basm zmeul, care nu obtinuse dragostea unei fete frumoase, arunca o stanca asupra ei, lasandu-l pe iubitul acesteia sa traiasca mai departe, neconsolat, intr-o prima versiune eminesciana, el se multumeste sa-i blesteme pe fata si pe iubitul ei, Florin. Intentia creatorului romantic a fost sa ilustreze o alegorie pe tema destinului uman: "Aceasta e povestea. Iar intelesul alegoric ce i-am dat e ca daca geniul nu cunoaste moarte iar numele lui scapa de noaptea uitarii, aici, pe pamant, el nu e capabil a fi fericit nici de a fericii pe cineva. El n-are moarte, dar n-are nici noroc." Tema conditiei geniului dobandeste, in Luceafarul, semnificatii aparte prin relatiile de opozitie si de simetrie care se stabilesc intre cele doua universuri antagonice - al omului comun si al omului superior.

Cele patru tablouri ale poemului dezvoltă simetrii interne prin raportarea la cosmic - terestru, real - ideal.

Primul tablou se deschide cu o perspectiva mitica, atemporală, formula folosita, specifica basmelor prin raportarea la timpul primordial, al genezelor: "A fost odata ca-n povesti,/ a fost ca niciodata/ Din rude mari, imparatesti,/ O prea frumoasa fata". Cadrul initial in care apare fata de imparat este specific romantic. Izolarea si singuratatea accentuează predispozitia la reverie. Deschiderea inspre cosmic este sugerata de motivul ferestrei, asociat cu motivul stelei: "Din umbra falnicelor bolti/ Ea pasul si-l indreapta/ Langa fereastra, unde-n colt/ Luceafarul asteapta". Fata de imparat determina, in vis, metamorfoza astrului, care se va naste din elementele cosmice, pentru a-i implini muritoarei visul de iubire. Motivele asociate celor doua intrupari sunt soarele si noaptea, care dau nastere aparentei demonice si cerul si marea, care dau nastere aparentei angelice. Cele doua motive - inger si demon - sunt complementare si ilustrează capacitatile nelimitate ale geniului de a-si depasi conditia. Daca invocatiile fetei sunt urmate de metamorfoza onirica a Luceafarului, chemarile lui nu sunt urmate de fata de imparat, care refuza sa-si paraseasca lumea, cerand in schimb renuntarea la nemurire.

Al doilea tablou, concentrat in plan terestru, dezvoltă o alta tema romantica: iubirea idilica dintre doi pamanteni - Catalin si Catalina - fata de imparat dobandind acum un nume individualizator, care o apropie de conditia umana. Ea isi pierde unicitatea, devenind un dublu pamantean al unui muritor banal, "un paj ce poarta pas cu pas/ A-mparatesii rochii".

Tabloul al treilea asociază motivului calatoriei interstelare, ilustrata in zborul Luceafarului catre Demiurg, motivul perisabilitatii fiintei umane - "Ei numai doar dureaza-n vant/ Deserte idealuri",

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

"Dar piara oamenii cu toti/ S-ar naste iarasi oameni" - si acela al geniului nemuritor, care supravietuieste prin propria substanta: "Noi nu avem nici timp, nici loc/ si nu cunoastem moarte." Ultimul tablou propune un nou dialog cosmic - terestru. Cadrul ales, in final, este acela al inceputului noptii, cand din nou obiectele isi tremura conturul la aparitia astrilor. in locul marii intinse, sub raza luceafarului apare crangul familiar cu tei inmiresmati, atat de prezent in erotica de tinerete a lui Eminescu. Peisajul este din nou incadrat in dimensiunea familiara a cosmosului. Cuvintele lui Catalin, care au gravitatea rostirii Luceafarului, ar putea sugera ideea ca astrul a devenit "muritor":

"O, lasa-mi capul meu pe san,/ Iubito sa se culce/ Sub raza ochiului senin/ si negrait de dulce;// Cu farmecul luminii reci/ Gandirile strabate-mi,/ Revarsa liniste de veci/ Pe noaptea mea de patemi.// si de asupra mea ramai/ Durerea mea de-o curma,/ Caci esti iubirea mea de-ntai/ si visul meu din urma". Cuvintele lui Catalin au o stranie asemanare cu modul grav de a gandi si de a simti al lui Hyperion. De aceasta data, el este acela care aspira sa stea "sub raza ochiului senin" al iubitei (aluzie metaforica la ochiul - astru), gandirile sa-i fie strabatute de lumina "rece", atribut care apartine Luceafarului ("recile-i vapai"). El este acum acela care invoca o stea calauzitoare deasupra "noptii de patemi". Imaginea idealizata a iubitei este si explicit numita vis, si anume, visul din urma (metafora absoluta, continand si aluzia subtila la moarte). De fapt, sunt aspiratiile initiale ale Catalinei, transferate asupra masculinului. Cuplul este, de altfel, nediferentiat: "Miroase florile-argintii/ si cad, o dulce ploaie,/ Pe crestetele-a doi copii/ Cu plete lungi, balaie".

"Norocul" trecator al cuplului cu plete balaie capata frumusetea dureroasa ("farmecul" eminescian) al unei imagini - planeta in care statornicia fericirii este o clipa. Gandul mortii justifica existenta terestra, o transfigureaza si releva frumusetea. si reciproc, dorul vietii terestre (intruchipat de Luceafar) ii revela amaraciunile geniului, claustrat definitiv, ca un punct de reper, in cunoasterea absoluta. Ultima chemare a Catalinei este neputincioasa: "Ea, imbatata de amor,/ Ridica ochii. Vede/ Luceafarul. si-ncetisor/ Dorintele-i increde:/ - Cobori in jos, luceafar bland,/ Alunecand pe-o raza,/ patrunde-n codru si in gand,/ Norocu-mi lumineaza!// El rtemura ca-n alte dati/ in codri si pe dealuri,/ Calauzind singuratati/ De miscatoare valuri;/ Dar nu mai cade ca-n trecut/ in mari din tot inaltul/ - Ce-ti pasa tie, chip de lut,/ Dac-oi fi eu sau altul ?// Traind in cercul vostru stramt/ Norocul va petrece,/ Ci eu in lumea mea ma simt/ Nemuritor si rece."

Finalul acestui poem, foarte dezbatut si comentat, ilustreaza pozitia plina de superioritate a geniului, care, abstras, impasibil, contempla numai, fara a putea participa, aventura umana, sustinand interpretarea pe care poetul insusi a dat-o poemului, accentuand "sensul alegoric"al legendei, faptul ca geniu "nu are moarte", dar n-are nici "noroc".

Toate elementele semnificative din structura poemului se subordoneaza, asa cum remarca D. Caracostea, "unui simbol reprezentand o tipica valoare ideala." in acest caz, simbolul central al textului poetic este luceafarul, in care se sintetizeaza toate semnificatiile temelor si motivelor asociate conditiei omului de geniu. Aspiratiile fetei de imparat spre desavarsire, cuplul Catalin - Catalina, impasibilitatea Demiurgului sunt, toate, subordonate luminii reci a luceafarului nocturn, simbol care desemneaza o valoare ideala - aspiratia spre desavarsire spirituala.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

Obiectivarea obtinuta in finalul poemului sugereaza ideea ca omul va fi intotdeauna subordonat unei conditii limitate, singura lui sansa la fericirea trecatoare fiind iubirea.